

N:o 13/1945.

FINANS- OCH EKONOMIUTSKOTTETS betänkande N:o 13/1945 med anledning av landskapsnämndens framställning till Ålands landsting med förslag om tillägg till landskapets ordinarie inkomst- och utgiftsstat under år 1945.

Uti laga ordning har till finans- och ekonomiutskottets utlåtande hänskjutits landskapsnämndens berörda förslag angående tilläggsbudget för innevarande budgetår. Till fullgörande av sitt uppdrag har utskottet skridit till behandling av ärendet samt härvid noggrant beaktat landskapsnämndens framställning. Till ledning får utskottet har även tjänat de på sak verkande uttalanden, som under remissdebatten gjorts av särskilda landstingsmän ävensom landstingets under debatten avgivna redogörelser. Och jämväl till utskottets sammankallade landskapskamreraren Werner Ekers förklaringar rörande särskilda, i landskapsnämndens förslag upptagna anslagsbehov hava av utskottet behörigen observerats.

Utskottet har för sin del funnit, att landskapsnämndens framställning med dess avsevärt stora tilläggsförslag grundar sig på sådana sakförhållanden, som icke kunna bortresoneras. Och utskottet kan därför i största huvudsak bifatta landskapsnämndens förslag samt även dess motivering, men tillåter dock att i korthet närmare beröra några anslagsposter.

I landskapsnämndens förslag under rubriken icke inkomstbringande kapitalutgifter har observerats ett reservationsanslag om 500.000 mark för tillbyggnad av Ålands allmänna sjukhus' huvudbyggnad. Beträffande detta anslag uttalar sig under remissdebatten en livlig diskussion. Medan ett flertal talare ansåg tillbyggnaden nödvändig, framhölle andra, att med densamma borde stå och i stället frågan om ett blivande centralsjukhus på allt sätt påskyndas. En talare uttalade dessutom tvivelsmål därom, huruvida nämnda utgiftspost överhuvud kunde observeras i landskapets ordinarie budget. Utskottet, som nogsamt har sig bekant, huru olidliga förhållandena äro vidkommande sjukhusets kök samt fukten därstädes och bristen på matrum för kökspersonalen, anser för sin del, med beaktande av landskapsnämndens motivering i saken i övrigt, att ifrågavarande tillbyggnad är absolut ofrånkomlig, varför utskottet enhälligt tillstyrker det föreslagna reservationsanslaget. Och då frågan om det blivande centralsjukhuset ännu icke under en avsevärd tid fram kan bli föremål för slutlig omprövning, dels därför att anslag till byggnaderna för detsamma, som kunna beräknas till cirka 50 å 60 miljoner mark, under rikets nuvarande, synnerligen betänkliga ekonomiska situation oersägligen icke komme att av statsmakten under de närmaste åren beviljas, så äro även därför att frågan måste bli beroende av landskapslag om ett cent

ralsjukhus, jämlikt vilken också landskapets kommuner skulle komma att dela i dess uppförande, underhåll, förvaltning och utnyttjande enligt i sådana landskapslag stadfästa grunder, såsom fallet är i rikets lag om centralsjukhus av den 7 maj 1943, framstår även detta sakförhållande enligt i sådana tillbyggnadens uppförande. Beträffande slutligen det uttalade utslagsgivande om det berättigade i att upptaga förevarande anslagspost i den ordinarie budgeten, anser utskottet detsamma hava ett visst fog för sig, synnerligast om gränsen mellan ordinarie och extraordinarie utgifter enligt tvivelsmålet utskottets uppfattning utbildat sig. Vid sådant förhållande och då utskottet erfarit, att flera påbyggnader vid Godby sjukhus observerats såsom ordinarie utgifter samt såsom sådana jämväl kompensrats och proceduren med bidrag för extraordinarie utgifter är särskilt långsam - ett exempel härpå är att ett år 1940 eller 1941 anhållet extraordinarie bidrag för en röntgenapparat för nämnda sjukhus ännu icke avgjorts - kan utskottet för sin del förorda ifrågavarande anslags upptagande i den av landskapsnämnden föreslagna tilläggsbudgeten, helst detsammans beviljande enligt förebragd utredning blivit en tvingande nödvändighet.

Det i landskapsnämndens förslag under II Ht. I:7 upptagna beloppet om 30.000 mark för bekostande av framlidne talmannen Julius Sundbloms begravning anser utskottet på grund av sakens natur böra observeras å landskapets enskilda medel. Dock håller utskottet före, att detsamma kan provisoriskt tillsvidare påföras sagda moment, men föreslår, att landskapsnämnden lämnas i uppdrag att i förslaget till landskapets inkomst- och utgiftsstat för landskapets enskilda medel under år 1946 upptaga för ändamålet erforderligt anslag.

Emedan lönetilläggen i statstjänst i riket fastställts samt även tilläggen för pensionstagare, fördenskull och då Landstinget under de förflutna åren särskilt vinnlagt sig om att bevilja landskapsförvaltningen underlydande tjänstemän och befattningshavare samt jämväl landskapspension åtnjutande pensionstagare samma förmåner som motsvarande funktionärer i riket, kan utskottet oförbehållsamt godkänna landskapsnämndens förslag i dessa delar, särskilt som lärare vid landskapets lärdomsskola och sjöfartsläroverk samt allmänsväsendet automatiskt böra erhålla samma förmåner som motsvarande tjänstemän och befattningshavare i riket.

Uti landskapsnämndens framställning har föreslagits förhöjd avlöning för ekonomen och gårdskarlen vid Kumlinge sjukstuga, men något anslag har för ändamålet icke upptagits i nämndens budgetförslag. Alldenstund Landskapskam-

beraren Eker meddelat, att detta anslagsbelopp av förbiseende utelämnats från förslaget liksom även förhöjt belopp för sjukstugans betjäning, har utskottet i sitt förslag under IV Ht. III; 1, avlöningar, upptagit nödiga belopp. Då ekonomen och gårdskarlen åtnjuter ett årligt arvode av 20.700 mark och hans förhöjning, 4.000 mark i månaden eller 48.000 mk. per år, skall beräknas från den 1 juli detta år till årets slut, har utskottet för ändamålet föreslagit ett anslag av 13.650 mark. Av samma skäl som äro gällande för ökningen av avlöningen för betjäningen vid Ålands allmänna sjukhus har för betjäningen vid Kumlinge sjukhus av utskottet upptagits ett anslag till belopp av 24.000 mark, varför kapitlets slutsumma är upptagen till 37.650 mark. Hela kapitlet har av utskottet kursiverats.

Jämte det utskottet i övrigt erfarit, att även de på inkomstsidan av landskapsnämndens förslag upptagna posterna äro, såvitt sådant är möjligt, väl avvägda och några särskilda uttalanden i anledning av förslaget ej torde vidröras, får utskottet, i anslutning till vad här ovan framhållits, förvordamt föreslå,

att Landstinget måtte fastställa nedanintagna förslag angående tillägg till landskapets ordinarie inkomst- och utgiftsstat under år 1945, samt

att Landstinget måtte bemyndiga landskapsnämnden att upptaga för tilläggets utjämnande erforderliga lån.

"Förslag angående tillägg till ordinarie inkomst- och utgiftsstaten för landskapet Åland under år 1945.

A. INKOMST.

EGENTLIGA INKOMSTER.

Första avdelningen.

Inkomster, vilka jämlikt § 21 i lagen av den 6 maj 1920 om självstyrelse för Åland tillfalla landskapet.

Näringskatter.

1. Apotekaravgifter och övriga näringskatter.... 100.000;-
I kap. 100.000;-

Nöjesskatter.

1. Stämpelskatt 300.000;-
II kap. 300.000;-

I Avd. 400.000;-

KAPITALINKOMSTER.

Kap.mom.

Första avdelningen.

I. 3. Lån 4.708.000:- 4.745.650:-
 I kap. 4.708.000:- 4.745.650:-
 I Avd. 4.708.000:- 4.745.650:-

Summa inkomster Mk. 5.108.000:- 5.145.650:-

B. UTGIFT.EGENTLIGA UTGIFTER.Andra huvudtiteln.I. Landskapsstyrelsen.

4. Tryckningskostnader (förslagsanslag) 20.000:-
 6. Expensmedel 20.000:-
 7. Till landskapsnämndens disposition 30.000:-

I kap. 70.000:-

II Ht. 70.000:-

Tredje huvudtiteln.Polisvården.I. Polisinrättningen i Mariehamn.

10. Polistillägg 55.000:-

I kap. 55.000:-

II. Polisväsendet på landet.

6. Polistillägg 66.000:-

II kap. 66.000:-

III Ht. 121.000:-

Fjärde huvudtiteln.Hälsö- och sjukvården.II. Ålands allmänna sjukhus.1. Avlöningar:

Betjäning 40.000:-

4. Kosthållningen (förslagsanslag) 60.000:-

5. Medicinalier och förbandsmaterial (försl.ansl) 80.000:-

6. Instrument 5.000:-

II kap. 185.000:-

III. Kumlinge sjukstuga.1. Avlöningar:

tilläggs-

1 ekonom och gårdskar1, /arvode 13.650:-

Betjäning 24.000:-

III kap. 37.650:-

37.650:-

- b e s l u t .

om antagande av tillägg till ordinarie inkomst- och utgiftsstaten för

-5-

543

Kap. mom.
IV.

Övriga hälso- och sjukvård.

4. Bidrag till dyrorts- och dyrtidstillägg åt kommunala barnmorskor och hälsosystrar (förslagsanslag) 200.000;-
11. För dispensärverksamhet 140.000;-

IV kap. 340.000;-

IV Ht. 525.000;- 562.650;-

Femte huvudtiteln.

Undervisningsväsendet.

I.

Ålands lyceum.

7. Diverse utgifter 6.000;-
I kap. 6.000;-

II.

Folkskolväsendet.

15. Temporär förhöjning av lärarlöner (förslagsanslag) 1.000.000;-
II kap. 1.000.000;-

VI.

Övriga läroinrättningar.

4. Bidrag till temporära dyrtidstillägg åt lärare vid privata skolor i huslig ekonomi och hemslöjd (förslagsanslag) 80.000;-
5. Ålands ambulerande sjömansskola 1.000;-
VI kap. , 81.000;-
V Ht. 1.087.000;-

Sjätte huvudtiteln.

Näringarnas främjande.

II.

Skogsvården.

3. Underhåll av plantskolan 17.000;-
II. kap. 17.000;-
VI Ht. 17.000;-

Sjunde huvudtiteln.

Kommunikationerna.

I.

Väghållningen.

1. Sommarväghållningen 500.000;-
2. Vinterväg- och vinterbrohållningen 200.000;-
3. Färjhållningen 100.000;-

I kap. 800.000;-

VII Ht. 800.000;-

Åttonde huvudtiteln.

Kap.mom.

I.

Social verksamhet.

6. Till proteser (förslagsanslag) 18.000:-
 I kap. 18.000:-
 VIII Ht. 18.000:-

Nionde huvudtiteln.Anslag för av landskapet disponerad statsegendom.Jordegendomarna.

I.

4. Avverknings- och transportkostnader 100.000:-
 5. Skogsvårdsarbeten av olika slag 10.000:-
 I kap. 110.000:-
 IX Ht. 110.000:-

Tionde huvudtiteln.Diverse anslag.

I.

14. Temporär förhöjning av innehavares av tjänster och
 befattningar i landskapet avköningar (förslags-
 anslag) 1.500.000:-
 16. Pensionstillägg åt tjänstemän, som åtnjuta
 landskapspension (förslagsanslag) 300.000:-
 I kap. 1.800.000:-
 X Ht. 1.800.000:-

KAPITALUTGIFTER.Elfte huvudtiteln.Icke inkomstbringande kapitalutgifter.

V.

Kommunikationerna.

4. Omläggning av Korsbro och Långbro 60.000:-
 V kap. 60.000:-

VII.

Hälsovården.

1. Tillbyggnad av Ålands allmänna sjukhus' huvud-
 byggnad (reservationsanslag) 500.000:-
 VII kap. 500.000:-
 XI Ht. 560.000:-

Summa utgifter Mk. 5.145.650:-

Mariehamn den 12 september 1945.

På finans- och ekonomiutskottets vägnar:

Karl Aug Helin

Karl Aug Helin.

Werner W:son Becker
 Werner W:son Becker.

Uti ärendets behandling hava deltagit ordföranden Helin, viceordföranden Eriksson samt ledamöterna Paulson, Blomroos och Jansson.